

Самборський О.С., Слободянюк М.М.

Івано-Франківський національний медичний університет, Україна

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Складові торговельної марки у підвищенні конкурентоспроможності лікарського засобу

aptekar05@ukr.net

Вступ. В насиченому і висококонкурентному фармацевтичному ринковому середовищі гостро стоїть питання підвищення конкурентоспроможності лікарського засобу (ЛЗ) конкретного виробника. З метою підвищення лояльності споживачів ліків застосовуються сучасні маркетингові підходи та інструменти. Важливою складовою виступає комплекс торговельної марки (ТМ).

Мета дослідження. Дослідити складові ТМ ЛЗ, провести оцінку споживацьких і ринкових складових комплексу ТМ лоратадину, визначити вплив якісних показників і кількісних складових ТМ ЛЗ на ринкове становище антиалергічних препаратів лоратадину.

Матеріали та методи. У якості матеріалів використано результати анкетного опитування споживачів ЛЗ та медичних (фармацевтичних) представників і фармацевтів, результати моніторингу фармацевтичного ринку, як методи – сучасні методи маркетингових досліджень сегментів ринку і окремих товарів.

Отримані результати. Споживацькими показниками комплексу ТМ ЛЗ лоратадину виступають: обізнаність, лояльність, рекомендації, асоціації, купівля (споживання), довіра до виробника ЛЗ і довіра до ЛЗ, ринковими – наявність в аптеках (ринкова доступність) і частка в товарному сегменті ринку. За допомогою анкетування проведено розподілення лояльності споживачів 20 аналогів ЛЗ лоратадину на 5 рівнях: дуже сильний (3 ЛЗ), сильний (2 ЛЗ), середній (3 ЛЗ), низький (3 ЛЗ) і дуже низький (9 ЛЗ). Так, дуже сильний рівень лояльності (із 10 балів) одержано для КЛАРИТИН®, Bayer Consumer Care (Швейцарія) – 9,46, ЛОРАТАДИН, Фармак ПАТ (Україна, Київ) – 9,35 і ЛОРАТАДІН, Артеріум Корпорація ПАТ – 9,14; сильний – для ЛОРАТАДИН-ДАРНИЦЯ, Дарниця ПАТ (7,88) і ЛОРАТАДИН, Лекхім ПАТ (Україна, Київ) – 7,26. Серед ЛЗ з дуже низьким рівнем лояльності споживачів: ЛОРАТАДИН-КРЕДОФАРМ, American Norton Corporation (США) –1,12, АГІСТАМ, Стиролбіофарм ТОВ (Україна) –1,34 та ін. Одержано показники сили ринкових

позицій ТМ ЛЗ лоратадину та характеристику позицій (зон) ТМ і брендів ЛЗ лоратадину на 5 рівнях: дуже низька позиція, низька позиція, середня позиція, сильна позиція, дуже сильна позиція. Сформована шкала значень ринкових позицій показників ТМ ЛЗ лоратадину. За допомогою карти розташування маркетингових показників ринкових позицій ТМ і бренду ЛЗ лоратадину визначено статус кожного ЛЗ і його показників. Обґрунтовано завдання виробників щодо окремих споживацьких показників з метою їх посилення у конкурентному середовищі.

Нами сформовано рівні ЛЗ лоратадину як товару на фармацевтичному ринку (рисунок).

Рис. Рівні ліків лоратадину як товару на фармацевтичному ринку

Висновки. На основі дослідження складових ТМ ЛЗ лоратадину проведена оцінка споживацьких і ринкових складових комплексу ТМ (бренду), їх ринкового становища та розроблено рекомендації щодо подальшого підвищення конкурентоспроможності ЛЗ лоратадину.